

actualul ministru de externe; și deși, ca un om de partidă și diplomat cu calcul, el arată astăzi lumii din afară o față puțin schimbată, el totuși prin trecutul și prin relațiile sale personale este de totă prea tare legat de acea școlă vechie.

Din acest punct de vedere noi nu ținem declarațiile lui Lahovary de sinonime cu dispozițiile poporului român, și mai credem, că decât mișcarea națională în România ar deveni în adevăr o cestiune conducătoare a țării, acest ministru abia ar mai avea ocaziune de a conduce politica esteriță a țării. Acei bărbați, cari în această cestiune ar pute să decidă și cari, pe lângă acea — abstracția făcându dela boeri — ar avea pe partea lor și încrederea poporului, se pot afla numai în partidă junilor conservatori, sau în cea liberală. Astăzi junimiștii, cât și liberalii de o coloare cu Sturza, au înțeles, că România nu mai alăturându-se la Occidentul Europei se poate desvolta. Și fiindcă Franța e prea departe, ăr priu politica ei de față ruso-filă este incapabilă de a aduce României servicii diplomatice, de aceea acești bărbați voesc să stăruască, ca România să se razime, atât politicesce, cât și economicese, cât mai strins în tripla alianță. Și deși între Carpă și Maiorescu de o parte și Sturza de altă parte, există încă divergențe personale destule, ei totuși sunt în deplin acord, că națiunea română față cu „panrusismul“ avansator — prin această nimerită espresiune s'a înlocuit de mult în România cuvântul „panslavism“ — pôte să găsească un răzăm numai în puterile centrale europene și totu așa cugetă poporul român dincă și dincolo de Carpați, în mânia lui Lascăr Catargiu și a diarului „Indépendance roumaine“ a d-lui Lahovary, care „lucră“ pentru neutralitate.

În cestiunea, decât să se apropiă de Rusia sau de tripla alianță, fă-care Română ciustită și naționalistă stă pe partea Occidentului, căci pentru el Rusia este conceptul despotiei și al desnaționalisării; der totu așa de mult se revoltă simțul lui națională vădendu, cum Austria și tripla alianță, la care ține sincer, permite așa de liniștit ca Maghiarii — acest popor, care atât în ce privește numărul, cât și inteligența și puterea morală, este cu mult mai inferior, — se asuprăscă într'un mod așa de nedemn pe a treia parte a poporului român. Cu Rusia, Românul nu se dispută pentru conaționalii săi din Basarabia, pentru că soie, că Rusia este inamicul lui, care numai aceea așteptă, ca să mai pôt încorpora și Moldova și Valachia, der monarchia austriacă este aliata naturală a României, și de aceea e neînțelă atitudinea, ce o observă Viena față cu stările din Ardél. Și Românii din Ardél înșiși, cari de vécuri au apărât ca „grănițeri“ linia Carpaților pentru Austria și cari de atâtea-ori au sigilat cu sângerile lor credința lor cătră casa habsburgică față cu aspirațiunile anti-dinastice ale Maghiarilor, nu doresc nimic mai ferbinte, decât de a deveni un membru de sine stătător și stimat între marginele acestei monarchii, care pôte să apere naționalitatea lor față cu Orientul și le asigură totu-odată legătura cu lumea culturală a Occidentului. Tendințe de „mare Daciă“ nu există până astăzi în Transilvania, pentru că Românul de acolo e superior Românului din Valachia în ce privește puterea sa naturală, morală și națională, și dela parlamentarismul de astăzi al regatului României de sigur, că Ardelenii n'ar fi dispuși să aștepte mântuirea lor.

Der tôte aceste contemplări ne fac să înțelegem, de ce deputatul Grădișteanu a esclamat Vinerea trecută în camera română, între aplause sgomotose din tôte părțile: „Un guvern, care ar cuteza a încheia cu Austro-Ungaria o

convenția militară, ar fi blăstămat de țară!“

Nu este ură orbă, care a dictat acest cuvânt, ci numai mândria națională ofensată a unui popor, care ar întinde mâna Occidentului, der este respins cu rece dispreț. Același deputat, care rostii cuvintele citate, a cetit și un articol din „Kreuzzeitung“, care descrie situațiunea în Transilvania și care fu primită de cameră între aplause unanime. Tocmai în sentimentul de mulțămire, cu care s'a manifestat aici față cu majoritatea foilor germane, s'a arătat adevărata dispoziția a camerei române: se speră dela cercurile conducătoare ale triplei alianțe, că acestea vor face ca România și poporul român să fi un membru stimat și recunoscut al țigii de pace din Europa centrală și că pentru acesta vor mai face, ca și Ardelenii să fi lăsați puțin în pace din partea chinătorilor maghiari.

Decă însă corăna austriacă nu va înțelege această situațiune, sau decât nu va avea curagiul de a face în privința aceasta ceva și în contra voinței Maghiarilor, atunci se va crea prin această o situațiune totu mai grea în sud-ostul monarchiei, și prin urmare și pentru tripla alianță. Și deorece tocmai în raporturile comerciale-politice ale Germaniei și Austriei, România jăcă un rol așa de mare „ca tărâm de compensare“, cei dela Viena, ca și cei dela Berlin totuși ar trebui să dea puțină atențiune cestiunii ardelenesci.

Imormântarea neuitatului Antoniu Mocsonyi de Foenă.

Făia diecesană din Caransebeș aduce un raport sub titlul acesta din care estragem următoarele: Nu mult după imormântarea fericitului Mihail de Mocsonyi fură aduse spre cea mai mare durere a întregii comune Foenă, rămășițele pămëntesci ale valorosului senior al familiei, Antoniu Mocsonyi de Foenă. Cociugul a sosit Lună în 26 Noemvru însoțit de d-lă Vincentiu Babeș. Înaintea bisericii a fost așeptat de întreaga populațiune din loc, în frunte cu preotul și cu autoritatea civilă. Ilustră dămnă véduva repositului Andreiu Mocsonyi de Foenă, dorind a vedé încă odată pe bunul ei cumnat, a dispus a se deschide cociugul de metal, în care se află un altul de sticlă. În biserică, care era întregă decorată cu negru, cociugul fu aședat pe catafaloc, împodobit cu o mulțime de cununii, depuse de venrabile persoane și corporațiuni. După acesta „Făia Diecesană“, continuă astfel:

Cele mai impresionabile au fost cununile trimise de Preasfințile Lor, Ilustr. domni episcopi: Nicolae Popea și Ioan Mețian. Cea dintăiu — sosită după imormântare, — din flori naturale, avendu la mijloc forma inimii, din flori albe de o frumșă rară, decorată cu cordelă albă de mătăș, la margini vergetă neagră și cu ciucuri, a avut inscripțiunea în litere de aur: „Scumpului amic Antoniu Mocsonyi de Foenă în semn de stimă, episcopul Popea“.

Ceealtă cunună, din flori artificioase, mai bogat înfrumșată cu cordelă, venită închisă a avut dedicațiunea: „Venertului său, episcopul Mețian“.

Prin frumșea și decorațiunea lor grandioasă adencu impresionabilă au fost cununile Ilustrităților Lor: a neconsolabilului fu Zeno, cu inscripțiunea: „Neuitatului părinte“, a ilustrilor nepoți Dr. Alexandru și Dr. Eugen de Mocsonyi, cu inscripțiunile: „Neuitatului lor unchiu“; a nepotelor de frate ale decedatului, contesele Livia și Georgiua și a soților acestora, Escolența Sa contele A. Bethlen și contele Bissingen, cu inscripțiunile în limba germană: „Neuitatului lor unchiu Tonosi“; a ilustrilor dămnă Laura și Elena, véduve după Andreiu și George Mocsonyi de Foenă, cu inscripțiunea: „Neuitatului cumnat“;

a nemângăiatei soții a repositului din flori naturale, foi de orange de o mărimă colosală, decorată cu cordelă albă de mătăș, cu inscripțiunea: „Intimă iubitului soț Iosefina Ta“; a neobositului și vechiului amic, Magnificența Sa d-lă Vincentiu Babeș din tulipani artificioși și cu cordelă albă, avendu dedicațiunea: „Neuitatului său amic, familia Babeș“.

Nu mai puțin demne de amintit sunt cununile depuse pe sicriul marelui nostru mecenate: a valorosilor Români din Lugosi, o cunună foarte mare de flori naturale, cu cordelă de mătăș neagră, ciucuri și cu inscripțiunea în litere aurite: „Binemeritatului bărbat național, Românii din Lugosi“, ale comunităților bis. din Cela și Bata, cu inscripțiunile: „Marelui mecenate Antoniu Mocsonyi de Foenă“; comuna Cela a fost reprezentată la imormântare prin harnicul economu Toma Galetariu și alții, pe care însă nu-i cunosc după nume. Bătrânul septuagenar, desconsiderându greutățile timpului de ără, a alergat la mormântul protectorului său să-i dea tribut de reverență. Au mai fost afară de aceste multe alte cununii, cari de cari mai frumoase și bogat decorate, anume 23 de cununii au înfrumșată sicriul decedatului.

Aceste semne de iubire și de reverență depuse pe cociugul defunctului Antoniu Mocsonyi de Foenă, ne dovedesc din destul, cine a fost densul în viață pentru biserică și națiunea sa. Biserica a perdut înrinsul pe fiul credincios și devotat, ără poporul român pe mecenatele său.

Imormântarea s'a săvirșit Marți după ameză la 3 ore, cu abateră dela anunțul funebral, din motivul, că Ilustritățile Lor Zeno, Alexandru și Eugeniu de Mocsonyi, din cauza comunicațiunii grele dela Timișora la Foenă cu trăsura, n'au putut sosi la timpul hotărit. Der înainte de ameză s'a celebrat prin preotul local sfânta liturgiă. Ceremoniile imormântării le-a condus mult on. domn adm. protopresbiteral Aurel Drăgan, asistat de preoți: Paul Iancu din Obad, Paul Cimponeriu din Cebza, Maxim Bocan din Ghilad, Istin Cotta din Giulvez, preotul local Nicolau Popa și preotul sərbesc din loc. Corul vocal din Giulvez, condus de învățorul I. Gruescu, a cântat ceremoniile imormântării. După rugăciunea deslegării preotul local și-a ținut cuvântul funebral.

Cociugul a fost apoi transportat pe trăsura la biserică bătră, unde e cripta familiară, din motivul, că nu a fost posibil a se purta pe mână de cătră plugarii rinduiți, fiind tina de jumătate înghețată. Împrejurul cociugului s'au purtat tôte cununile cu făcii de țeranii din loc. Ilustrul fu și ilustrii nepoți, însoțiți de Magn. d-lă Vincentiu Babeș, adencu consternați au petrecut osămintele decedatului până la locul de odihnă. O mulțime imposantă de popor din loc și dimpregiur a însoțit conductul funebral. Cu tôte că a fost timp de ără foarte nefavoritor, cu mic și mare au petrecut pe neuitatul lor până la locul de răpaus, în care s'au depus rămășițele pămëntesci; ără spiritul aceluia, care a trăit pentru gloria nămului său, desprețindu titlurile și rangurile ce inteligența și nobleța inimei i-ar fi putut asigura, — spiritul acela va trăi etern în adencă reverență la poporul român.

Meritele repositului față cu biserică și națiunea sa sunt cu mult mai valorose, decât să se pôtă apreția în o descriere de imormântare, istoria numai, — cumpăna dreptății, — va eternisa numele decedatului stlpi din ilustra familia de Mocsonyi, faptele lor sunt strinse legate de istoria desvoltării culturale naționale a poporului, care îi va ave ca model de imitațiune în virtuți și abnegațiune.

Dumneșu să binecuvinte memoria

repositului din năm în năm, ăr sufletul să i-l așe în locașurile celor dreți și plăcui ai săi.

Fiă-i țerina ușoră!
Foeni, în 2 Decemvre 1890.
(„Făia Diecesană.“) N. P.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“
(Serviciul biroului de coresp. din Pesta.)

Viena, 29 Decemvre. Ministrul președinte ungurescu Szapary a fost primit de Majestatea Sa în audiență privată. Noul ministru a latere Szogyenyi va depune astăzi jurământul ca ministru. Fișpanul comitatului Albei regale contele Cziraky va fi numit consiliar în ministeriul de externe.

Neapole, 29 Decemvre. Corpul marelui geolog Schliemann va fi transportat la Atena.

DIVERSE.

O dramă misterioasă. Se scrie din Siracusa cu data de 19 Decemvre, că întreg orașul este sub impresiunea unei teribile și misteriose drame. În dimineața de 18 curent, îngropător intrându în cimiter, observă, că pe sub ușa bisericuței, care era înouiată, curgea un mare șiroiu de sânge. Unul din lucrătorii chemă în grabă pe elier și intră apoi tot printr'o ferăstră în bisericuța. O scenă îngrozitoare li-se înfățișă înainte ochilor. O femeie foarte frumoasă și bogat îmbrăcată zăcea murtă într'o baltă de sânge. Poliția fiind în-cunosciută se duse la fața locului. În busunarul hainei tinerei necunoscute, se găsi o scrisore, în care între altele era scris: „Te-am omorât, dându-ți atâtea lovituri de pumnal, câte s'erutări mi-ai dat tu, când mi-ai jurat amor, și îți smulg din pept inima ta, care a fost ată de falsă.“ Și într'adever inima îi fusese scosă afară din piept cu dibăciă, ca și când ar fi fost scosă de un anatomist. Nu departe se dete în cimiteră peste cadavrul unui tineru elegant ca de 30 de ani, care se crede, că este omororul acelei femei. Ca și dama era și acesta necunoscut. — Întrăga populațiune este cu atât mai impresionată de acestu teribilu accident, de orece un june din societatea înaltă a dispărut din oraș. Să fiă el ore omororul? S'a ordonat o anchetă judecătorească pentru descoperirea acestei drame misteriose.

Monologul unui student. Împrumutul este o lege vechiă a naturei. Riul împrumută dela văi, marea împrumută dela riuri. Norii împrumută dela aer, ăr pământul împrumută dela nori. Luna împrumută lumina sa dela sôre, ăr năptea o împrumută dela luna. Ceu dintăiu om a fost împrumutat din pământ, și femeia cea dintăiu a fost împrumutată din cōsta omului celui dintăiu. — Astfelu întregă natura se basază pe unu credit împrumutat. Poi decât oceanul cel uriaș nu se rușinează a împrumuta dela riurile mici, pentru ce să-i fia rușine unui om sărac a se împrumuta în cas de peire dela altul bogat? Și poi decât luna cea seracă de lumină nu mai întorce sôrelui lumina împrumutată dela el, pentru ce să plătască seracul creditorilor săi cele împrumutate dela ei? Acesta ar fi contra legilor naturei, ar fi venatural... Ce face torentul, când a împrumutat prea mult dela văii și riuri — el esuncăză. Eu încă facu ca torentul, — o iau la sanătosa.

Omorirea unui preot. Despre preotul Stoianu din Podgoritza, care se dice că a fost omorât, din causă că nu voia să se supună noului episcop bulgar, se scrie din Sofia: A eșit la lumină, că popa Stoianu, pe care Sărbii l'au laudat așa de mult pentru patriotismul lui, a dus o viață de adevărată haiduc. El avea datina, nu tocmai preotescă, de a cutreera năptea satele înarmat și sta în legătură cu birganții. Inimici lui l'au pândit la satul Podgoritza și l'au omorât. Unii dintre tâlhari fiindu prinși s'a constatat din depunerile lor, că numitul preot a fost și complicele unui complot de asasinare, asupra căruia se facu cercetări.

Proprietar:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil interinal:
Gregoriu Maior.

Cursul pieței Brașov

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Banenote românești, Argint românesc, Napoleon-d'ori, etc.

Cursul la bursă de Viena

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Benta de aur, Benta de hârtie, Imprumutul căilor ferate, etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes ostă ungară, Amortisarea datoriei, Bonuri rurale ungar, etc.

Avisul d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerățiunei să binevoiască a scrie pe couponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămuritū și să arate și posta ultimă.

Totodată facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonați, că mai avemū din anii trecuți numerū pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potū adresa la subsemnata Administrațiune în casū de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Table with 2 columns: Subscription type and price. Includes Pentru Austro-Ungaria, Pentru România și străinătate.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Table with 2 columns: Subscription type and price. Includes Pentru Austro-Ungaria, Pentru România și străinătate.

Abonamentele se facū mai ușorū și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vorū abona din nou, să binevoiască a scrie adresa lămuritū și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilū din 1 Iunie 1890.

Large table with multiple columns showing train schedules between various stations like Budapesta-Predealu, B.-Pesta-Aradu-Telusu, etc. Includes columns for train type, departure/arrival times, and prices.

Nota: Numerii incuadrati cu linii grose insemnează orele de noapte.